

Praca dyplomowa inżynierska

Zastosowanie radioznaczników w badaniach wybranych hydrometalurgicznych procesów rozdzielczych

Autor: Dominik Owczarek

Nr albumu: 277522

Promotor: prof. dr hab. Inż. Eugeniusz Molga

Opiekun pomocniczy: prof. dr hab. Inż. Andrzej Chmielewski

Rok akademicki: 2018/2019

Wprowadzenie

Jedną z największych gałęzi polskiej gospodarki stanowi przemysł miedziowy. Głównym ośrodkiem jest legnicko-głogowski okręg miedziowy, w którym znajdują się jedne z największych i najbogatszych źródeł tego surowca. Rudy przerabiane są głównie z wykorzystaniem technik ogniowych, w skutek czego powstaje dużo odpadów o znacznych zawartościach miedzi i uranu oraz innych metali towarzyszących. Ze względów ekonomicznych i środowiskowych ważne jest badanie nowych sposobów przeróbki rud. Z tego powodu jest rozwijana hydrometalurgia. W tym celu stosowane są metody radioznacznikowe, które pozwalają w znacznym stopniu uprosić i skrócić czas pomiarów w badaniach procesów tej metody.

Cel i zakres pracy

Celem pracy było przeprowadzenie wstępnych badań procesu ekstrakcji miedzi w układzie mieszalnik-odstojnik oraz zastosowanie w nich metody radioznacznikowej.

Zakres pracy obejmuje:

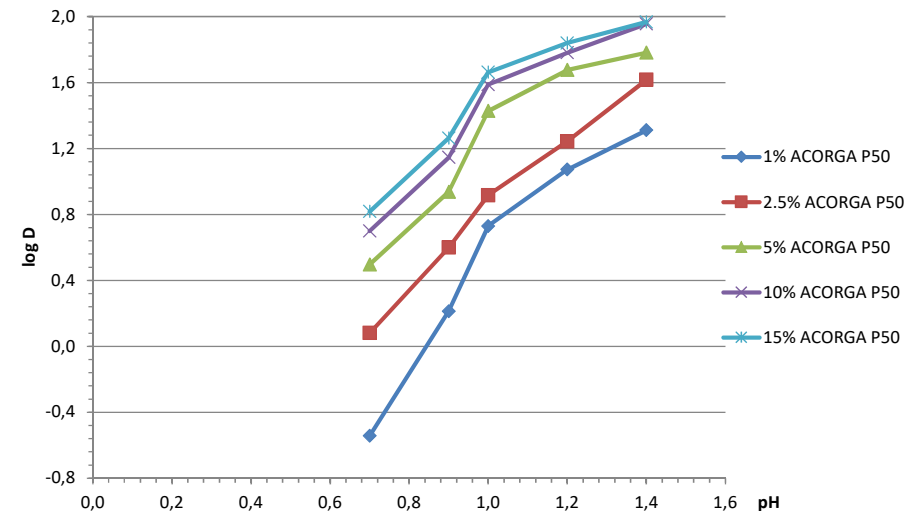
- Część literaturowa obejmuje przegląd procesów hydrometalurgicznych oraz przedstawienie podstaw metody radioznacznikowej.
- Dobór warunków ekstrakcji.
- Radioznacznikowe badania czasu przebywania.
- Wstępne badania ekstrakcji z radioznacznikiem.

Część teoretyczna:

Część teoretyczna zawiera przedstawienie metody hydrometalurgicznej oraz znaczenie jej zastosowania produkcji oraz odzysku metali z surowców ubogich oraz odpadów. Wyjaśnione zostały wybrane procesy tej metody oraz technika radioznacznikowa prowadzenia badań.

Część doświadczalna:

Prowadzono badania mające na celu określenie optymalnych warunków dla ekstrakcji. W tym etapie otrzymano wyniki pozwalające określić pH roztworu pierwotnego, stężenie ekstrahentu oraz czas potrzebny do przejścia miedzi z fazy wodnej do organicznej.

Rys.1. Wykres log współczynnika podziału od pH dla badanych stężeń Acorgi P50

Następnie przygotowano aparaturę przepływową do badań z wykorzystaniem radioznacznika. Dobrano odpowiednie wskaźniki. Do określania czasu przebywania w układzie użyto Tc-99m. Kolejnym etapem było przeprowadzenie procesu ekstrakcji miedzi w układzie mieszalnik-odstojnik z iniekcją wskaźnika, którym był izotop Cu-64. Oba izotopy były dobierane ze względu na właściwości oraz krótki czas półrozpadu.

Wnioski

Metoda hydrometalurgiczna jest najlepszą alternatywą do obecnie stosowanych procesów, nie tylko ze względów ekonomicznych, ale też ze względów na ochronę środowiska. Procesy wchodzące w skład tej metody wymagają poprawienia wydajności. Dobrym sposobem jest metoda radioznacznikowa, która okazała się bardzo użyteczna w badaniach procesu ekstrakcji. Pozwala na określenie ważnych dla procesu parametrów takich jak współczynnik podziału, dynamiki przepływu faz. Znacząco skraca czas prowadzenia pomiarów.